

Vychází každý čtvrtek o
9. hodině. Expedice se
nachází v Nových alejích
číslo 116.

DALIBOR.

Předplacení při odbírání
v Praze pro měsíce říjen,
listopad a prosinec 50 kr.,
s poštou 1 zl.

Hudební týdeník s měsíční notovou přílohou.

Odpovědný redaktor:
Emanuel Meliš.

Nakladatel:
Robert Veit.

Číslo 1.

7. října 1858.

1. ročník.

DALIBOR.

Úvodní báseň.

Žaláře lůně v hlubokých zděch skrytém,
Kde paprsk slunce jenom slabým svitem
Se krada zmírání v temných ve skulinách,
Jak bludice mdlá lesních na vlhčinách:
Kde u pilíře okov zprachnivělý,
Zapomněv časem článků hudbu divou,
Pochován v sobě, sotva v sobě celý
Co památka na mnohou přetráplivou
A proplakanou dobu minulosti,
Se na podlaze k dutým důlkům hostí:
Tam Dalibor na lůnce odpočívá,
Pokoj-li můž' se odpočinkem zvatí,
Jež pohyb čilý nikdy neukráti,
A jenž mu ve dne, v noci věčně stejno zývá.

On seděl v sebe skleslý — bílé vlasy
Jak upomínky na šťastnější časy
Kol spánků vpadlých zemdleně mu hrají
A tak se živým strastem podobají.
Tak seděl Dalibor — v tom hrůzném míru
Spíš zrcadlem jsa smrti neslitovné,
Co živá obět ku jejímu smíru
Určená od bolesti nevyšlovné!

A podlé boku hudební stroj dřímá,
Třesoucí ruka na něm spočívá,
Kmet i v svých snách jej pevnou rukou jímá
A před odnětím v strachu ukrývá.
Neb zvučné housle — tyť jediný podíl,
Jímž osud hrozný starce doprovodil,
V ty mluvne struny vlívá hoře svoje
A celý svět svých strastí, srdce boje!

Tu stařec probudí se ze snů milých
Jak z náručí to přátel ještě zbylých,
On vzhůru zírání, odkud zář přichází,
Dnes místo vzdechem směvem ji provází.

Dnes celý život od rychlého mládí
Až v doby tyto v mysl si uvádí,
Jak krásné panorama rozkládá se
Před jeho zrakem v původní své kráse!
On vidí v duchu, jak co mládce řádí,
Jak vděk užívání rozkošného mládí,
Jak co muž zápas vede v slavném boji,
Jak ach! mu vážou přemoženou ruku,

On vidí, jak rok co rok v neukoji
Tisící snáší neskonanou muku!!

Tu chopí houslí se a nápěvem,
Jímž tvrdé skály pohnul by až k pláči,
Že člověk takých tónův objevem,
V nichž nejhlubší se bolest srdce značí,
By ztratil rozum strašném ve šílení;
On žaluje, že nikde — nikde není
Pražádný ohlas toho, co on zpívá,
Že žádná ozvěna se nezachívá
Toho, co houslí struny sladké hrají,
Jež darmo po soucitu srdcí ždají!

Však slyš!! Jaké to zvuky k starcovi se loudí?
Hra jeho sotva ztichla, ozvěna se budí,
Divoucí tóny v žalář bloudí,
Jichž zpěv zármutek starcův rozetrudí!
Ty boluplné, žalné melodije
Ve smírném taktu hudba v písni vije
A starci slast v zpuchřelé srdce vlívá,
Že nezvyklou tou slastí poumdlívá,
Ve sladkých tónech duše se s ním loučí,
Mdlé zemi tělo vetché odporoučí!
Dalibor skonál . . . Rád opustil zemi,
Vždyť v dobrých srdcích nalež' **ohlas** citů,
Vždyť ví, že žije dál se zpěvy všemi,
Jež k houslím zpíval ve žaláře skrytu,
Že mnohém po století jeho jméno
Co drahá památka vždy bude ctěno!

Gustav Pfleger.

Harfenice.

Výjev ze života hudebnického.

Hostinec na Josefském glacis ve Vídni, město Bělohrad
ve štítu mající, ješ, ač nepatrný, přede v jistém způsobu po-
věstný. Tam totiž za dob masopustních uzavíraly se a
snad dosud se uzavírají smlouvy s hudebníky buď rukou
dáním neb doručením dost malého závdavku.

Jsa právě toho času ve Vídni a slyše o hostinci tom,
byl jsem žádostiv jej seznati. Bylo již pozdě v noci, když
jsem veden byl do odlehlé té hospody, nemýlím-li se, da-
leko v cisařské ulici v Josefově se nalézající. Policejní
hodina již odbila, hostince a kavárny byly uzavírány.

(SVL)

ML5

D198

(říj. 1858-1859) mč. 1-2

„Jsme na místě,“ pravil můj průvodčí, když jsme přišli kolem pevně uzamknutých okenic k malým černým dveřím, které pouze přivřeny byly a dosti nepatrným ťuknutím se otevřely. Tmavou chodbou ubírali jsme se k druhým dveřím a otevřevše je stáli jsme v osvětleném hostinském pokoji. Hned při vstoupení jsem zpozoroval kus divadelní cedule, zavěšené na okně, na které velkými písmeny vytištěna slova „Nur Ruhe“ ponechána byla a co napomenutí sloužila. A zajisté panovalo zde při dosti četném obecenstvu až mučící ticho, ani maličký hostinský s kudrnatými vlasy a s velkým obočím neodvážil se nás nahlas uvítati, neb slova „Co poroučíte“ zněla jako z útroby nějakého starého fagotu. „Nápoj jest výborný.“ — „Pro Boha nemluv nahlas,“ napomínal mne můj přítel, „sice by nám hostinský více nenalil, vždyť přec vidíš, jak se dle zákona tamto na ceduli vytištěného chová, a žádná moc není s to, aby jej k zrušení jeho přivedla.“ —

Počet hostů se množil neustále. Všickni domácímu pořádku již uvyklí, vstupovali beze všeho hluku a nemálo jsem se divil, že tak v pozdní době tak četná společnost přichází. Hádanka ta byla však brzo rozluštěna. Shledal jsem, že to byli takoví lidé, kteří teprv po půl noci, když všady již zavřeno, mohli si odpočinouti. Harfenisté, kejklíři, deklamatoři, hudebníci a jiní toho druhu se tu scházejí, jižto sobě vezdejší chléb v potu tváři vydobývají od sedmé až do dvanácté hodiny v četných hostincích od „červeného jablka“ na Josefském glacis, až k „modré láhvi“ v Lerchenfeldě, aby si po skončené práci odpočinuli a také nějakého vyražení si dopřáli. Tak sedí tamto první a jediný naivní milovník harfenické společnosti s přičervenalými knoflíky u fraku, s usmívavým obličejem a s popraskanou bradou, hraje v karty s bajazzem kočující komediantské společnosti. U jiného stolu vypravuje houslista, pravý tatrman, potichu všelijaké šprýmy svému sousedu a sousedce při ustavičném zalívání a prolívání krku. Vše se na něm leskne, jak skleněné jeho oči, špinavý a opuchlý obličej s tlustým do výšky strmicím nosem, tak i jeho zamaštěný kabát. Že bystrého ducha nebyl, řáda se souditi z jeho blbého výrazu ve tváři a z nízkého čela, které mimo to ještě chumáči vlasů přikryto bylo.

Právě kdosi cizí sem vstupuje, s hubeným přimodralým nosem; límec přičervenalého kaputu jeho byl až k uším vyhrnut, rheumaticky stočený obličej měl obvázaný bílým, klarinet opatrně zaobalený strakatým šátkem. Nyní si přisedá k vyžilému tamto v koutě sedícímu mladíku s bělavými kníry a s bradou zrzavými vousy obrostlou; límec u košile má otevřený a vestu žlutou, jejíž špinavost patrně svědčí, že již asi dlouho žije v nepřátelství s pradlenou. Vedle něho leží kytára tu i tam papírem zalepená, jižto on co oko v hlavě střeží!

Teď pozor, příteli! Hle! jak se dvěře otevřely, a že se dlouho nezavírají, již několik blízko nich sedících se durdí; není však divu, vždyť se sem hrne celá rodina; napřed jde as desítiletý hoch slepou harfenistku veda, pak něco mladší hoch a naposled hlava rodiny, hudebník. Odloživše své nástroje, posadili se k našemu stolu.

(Pokračování.)

O prvních začátcích na piano.

Sděluje *Frant. Blažek*, učitel harmonie na ústavě varhanickém.

Ú v o d.

Počátek dobrý, polowica roboty.

Prísloví polské.

Pravdivost přísloví: „Počátek dobrý, polovice práce“ osvědčuje se ve všech zaměstnáních lidského života a zvláště u vyučování v hudbě. Neboť stává příkladů, že výtečné talenty, neměvše dobrých základů u vyučování, často zakrněly; a chtěly-li vyniknout, nezbývalo jim ničehož, než uchýliti se k důkladnému návodu a návyky šlendriánu odložití.

Důkladné vyučování nezáleží toliko v tom, mnoho-li hodin denně učitel se žákem se obírá, nýbrž dobrý pokrok žáka zakládá se na tom, jak se vyučování děje, zdali methodicky neb bez návodu; zdaž povrchně neb důkladně, zdali zajímavě neb suchopárně atd.

Dobrym soustavným a methodickým vyučováním získá se nejen mnoho času, alebrž překonají se také snadno ty největší obtíže v předmětu a žák se rázným krokem k svému účelu přiblíží. Důkladným vyučováním stane se žák brzy samostatným, přijde k poznání ryze pravdy a naučí se o hudbě přemýšlet a o ní soudit.

Podává-li se předmět žáku zajímavým způsobem, podněcuje se jeho chuť a pobádá ho k pilnosti a samočinnosti, co zatím suchopárné vyučování chuť a lásku k hudbě udušuje a ducha unavuje.

Jelikož jsem se přesvědčil, že mnozí drahná léta hudbou se zanášeli, anižby čeho o významu klíče, posuvky (*Versetzungszeichen*), puntíků atd. byli zvěděli, že jim jednoduše bylo, napsati *G*-klíč na 2., 3., 4. linii, první křížek místo na 5., na 3. nebo na 2. linii, že si nevěděli vysvětlit, proč se na př. při skladbě do *G* předznamenává jeden křížek, do *F* jedno *b* atd.: pohnulo mne, o prvních začátcích zvláště na piano dle mé zkušenosti promluvití a pojednání k snadnějšímu přehledu na lekcí rozvrhnouti.

I. L e k c í.

Poznání a pojmenování klávesů.

Vysvětlování a uspořádání klávesů mohlo by se státi asi následujícím způsobem: pohledneme-li na klávesnici

vidíme množství klávesů; vezmeme-li však jeden kláves po druhém, shledáme, že vydává každý jiný tón a předce nemá každý kláves svého zvláštního jmena; nýbrž k pojmenování všech slouží jenom sedm písmen: *c, d, e, f, g, a, h*.

Dále spatřujeme na klávesnici dvě druhů klávesů: dlouhé a krátké; ony slovou spodními, tyto ale vrchními. Spodní kláves, jenž leží přede dvěma vrchními, jmenuje se *c*, nejbližší však, též spodní kláves, hledíce k pravé straně, nazývá se *d*, třetí *e*, čtvrtý *f*, pátý *g*, šestý *a*, sedmý *h*; osmý však obdrží zase jmeno prvního, totiž *c*, potom zase předešlý pořádek se opětuje.

Nyní ať žák jmenuje klávesy, od kteréhokoliv *c* nahoru i dolů po pořádku tak dlouho, až nechybí; dále ať vyhledá všechny *c, d, e* atd., kolik se jich na klávesnici nachází, pak se mu uloží, by pojmenoval klávesy, kdyžby jeden neb dva přeskočil, kráčeje od zdola neb od zhora přes celou klávesnici.

Dostihne-li žák v pojmenování a poznání klávesů úplné jistoty, vede se k tomu, aby je také rozeznával od sebe dle výšky neb hloubky zvuku. K tomu cíli ať uhodí začínaje od nejdolejšího *c* jedno po druhém až k nejhořejšímu *c*. Mezi tím se učitel táže, zdali mu všechny *c* stejně zněly? které jsou hrubého a které jemného zvuku? a na které straně se nacházejí tóny hrubého a jemného zvuku, zdali tam, když se kráčí od levé k pravé neb od pravé k levé ruce?

Tóny, které jsou jemnějšího zvuku, slovou vyššími; ony pak k levé ruce hrubšího zvuku, nižšími; při tom ať ukáže učitel žákovi, že vyšší tóny mají struny kratší a tenčí; nižší pak delší a tlustší.

Má-li žák pojem o výšce a hloubce tónu, uhodí se dva tóny, které jsou osm, sedm, šest klávesů atd. od sebe vzdáleny, ať pouze sluchem rozezná, který je z nich vyšší neb nižší a v tomto cvičení ať se pokračuje, až bude v úplné jistotě.

Když konečně žák pozná zrakem, kde který kláves leží, jej hbitě pojmenuje, a mimo to také sluchem rozeznává hlubší tón od vyššího neb naopak, jest radno, dále pokračovat v rozvržení tónů na oktávy neb osmice.

(Pokračování.)

Jan Nep. A. Vitásek.

Životopisní nástin sděluje redaktor.

Na obzoru hudebním v Čechách skvěly se v první polovičce našeho století tři jasné hvězdy, jejichžto zář i daleko za hranice vnikla. Byli to hudební výtečníci: Diviš Weber, bývalý ředitel konservatoria Pražského, Jan Vitásek, kapelník v chrámě sv. Víta, a Václav Tomášek, skladatel u hraběte Buquoia. Všichni tři

získali si o hudbu domácí značných zásluh a pročež doufáme, zavděčiti se čtenářstvu, pakliže život a činnost jednoho z těchto umělců osvětlíme. Nuže, počneme s Vitáskem, jehožto hře se bohovci Mozart a Beethoven obdivovali a jemuž bohoslužná Hudběna v Čechách za mnohý skvostný dar co děkovati má.

Vitásek Jan narodil se dne 20. února 1771 v Hoříně, blíže Mělníka na panství knížete z Lobkovic. Jeho vážený otec, jenž byl v Hoříně více než 39 let učitelem, přídržoval syna svého tak horlivě k hudbě, že ve zpěvu, na housle i na klavíru velmi dobře pokračoval. Sotva že dosáhl desátého roku, počal se již na varhany cvičiti a úplná tři léta studoval u otce generalní bass, v němž, vlohami jsa podporován, tak dospěl, že v třináctém roku svého stáří hrál k radosti otcově mši v knížecí kapli s velkou pochvalou shromážděného panstva. Tato mu lichotící pochvala byla mu ještě větší pobudkou; neboť až do šestnáctého roku svého stáří zaměstnával se toliko studiem generalního bassu a správným zacházením piana. Umění milovná majetnice panství, kněžna Ludmila z Lobkovic, zpozorovala pohledem znatelským z neobyčejně rychlých pokroků chlapce určitý talent a této milostivé příznivkyni měl co děkovati za prostředky, jimiž v Praze vyššího zasvěcení dosáhl. Kněžna z Lobkovic vzavši ho do domu svého, starala se o něho a poskytla mu příležitost, že literárně a hudebně svého ducha vzdělávati mohl. Jeho talent zjednal mu také v Praze mnoho přátel. Výtečný František Dušek vyučoval ho bezplatně pianu a z části komposicí a vážil si ho nejvíce ze všech svých žáků. Ještě více ho dotvrdil v komposicí kontrapunktista Jan Koželuh. Vitásek prospíval mezi tím na pianě velmi chvalně; avšak jeho horlivost vzrostla ještě více, když roku 1787 nesmrtelného Mozarta za času karnevalu v jedné akademii, v divadle Pražském uspořádané, na piano hráti slyšel. Mozartova mistrovská komposicí a jeho podivuhodná hra roznitila velice mladého umělce k dalším pokrokům. Kam to v několika letech přivedl, o tom svědčí velká hudební akademie, jižto paní Dušková v divadle dne 26. dubna 1791 dávala, a v nížto Vitásek, koncert Mozartův přednášeje všestranné pochvaly došel. Neméně vyznačil se v koncertu Kirchgasznerové, slepé to virtuosky na harmoniku, kterýž se dne 23. října téhož roku odbyval a v němž Vitásek přednesem Mozartova koncertu podivení způsobil. Tato chvalná vystoupení prokrestila mu cestu k jiným ještě významným. Tak na př. zúčastnil se při akademii, jižto Pražští hudební umělci ku prospěchu osiřelé rodiny Mozartovy dne 13. ledna 1792 v divadle uspořádali a kdež Vitásek velkým koncertem Mozartovým čtené obecenstvo takořka okouznil. (Pokračování.)

FEUILLETON.

Zprávy domácí.

(Opera.) *Tanhäuser*, romantická opera ve 3 dějstvích, dávala se dne 2. t. m. v stavovském divadle. Dříve než tuto operu kriticky a krasovědecky probereme, jest zapotřebí, bychom čtenářstvu našemu obsah její sdělili. Slyšme tedy látku této staré německé pověsti! *Tanhäuser* (jinak bezpochyby *Jindřich z Oftrdingů*) vstoupí do hory *Venušiny* (vlastně do hory *Holdy*, německé bohyně lásky) a požívá po celý rok rozkoší u této bohyně. Přesycen láskou hnusí se mu život a hledaje spásu v panně *Marii*, octne se náhle na zemi blíže *Wartburgu*, kdež ho landgraf *Heřman*, provázen jsa pěvci, modlicího najde a sebou na *Wartburg* vezme. (1. dějství.) *Tanhäuser*, přišed do *Wartburgu*, navštíví *Elizbětu*, neř *Heřmanovu*, v sále, jež se z jeho návratu těší. Brzy na to nastane závodní boj pěvců, jímžto *Heřman* lásku opěvovati dal, a končí se vyznáním *Tanhäusera*, z něhož vysvítá, že se v hoře *Venušině* nacházel. Rytíři naň za toto porušení meči doráží; avšak *Elizběta* jej zachrání svým tělem. *Tanhäuser* putuje, by se své viny sprostil, do *Říma*. (2. dějství.) *Elizběta* očekává poutníky z *Říma* blíže *Wartburgu*, a však nemohouc se *Tanhäusera* dočkati, odejde trudem sklíčena do hradu. Konečně objeví se *Tanhäuser* v rozervaných poutnických šatech a vyzná se *Wolframovi* z *Eschenbachu*, že odpuštění v *Římě* nedosáhl. Ubírá se tedy zpět do hory *Venušiny*. *Wolfram* jej zadržuje. Náhle slyšet umíráček za *Elizbětu* a zdálí zpěv, jenž *Tanhäuseru* odpuštění hlásá. *Tanhäuser* klesne mrtev do náručí *Wolframovi* a děj jest ukončen. — Krásně pojmul *Wagner* tuto pověst a utvořil z ní dramatické dílo, v němž poprvé básnictví rovnorodě s hudbou kráčí. Skladatel opouští až dosud stávající formu oper v *Tanhäuseru*. Nenalezáme v ní, mimo na začátku prvního dějství, žádného odměřeného čísla, nýbrž velké sceny, ježto s sebou ouzce souvisí. Z toho vyplývá, že *Wagner* hlavně *Recitativ* povznésti, ano jemu jiný tvar utvořiti musel. To se mu také podařilo. Hudba vyniká nejjemnější charakteristikou, vřelou náruživostí, pravdivostí a nadšením pro předmět samý. Jednotlivé osoby jsou ostře a důsledně charakterovány a *ouverture* může se směle velkolepou zvukomalbou tohoto druhu nazvati. Další rozbor ponecháme si při opakování této opery podotknouce toliko, že provedení bylo slušné a okrouhlé a návštěva dosti četná. — Dne 4. t. m. dávana jest opera „*Robert ďábel*“ od *G. Meyerbeera* s chvalným výsledkem.

Pan *Charles Wehle*, pianní virtuos z Prahy, odebral se dne 30. října z našeho města na umělecké cesty do Rus. Nejdříve vystoupí v *Berlíně*, pak pojedě přes *Rigu* do *Petrohradu*. V Rusi se setkají s *Ferdinandem Laubem* a budou ve všech hlavnějších městech koncertovat. Zpáteční cestu bude pan *Wehle* konat přes *Oděsu* a *Cařihrad*, odkud se do své vlasti navrátí.

Od mistra *Alexandra Dreyschocka* vyjdou co nevidět tři *nocturny* (op. 120) v *Lipsku* u *Siegla*.

Zápis y do *Pražských* hudebních učelišť začaly tímto měsícem. Do *konservatoria* přijato jest 70, a do *varhanické školy* do obou roků 53 chovanců.

(K.) *Z Budějovic*. Ku přivítání c. k. krajského, svobodného pána *Schrenka*, byl uspořádán dne 25. září koncert, jehožto čistý výnos byl věnován sirotčímu ústavu. Program byl zajímavý. Mimo jiné kusy dány *ouverture* k „*Oberonu*“ a k „*Fidelio*“, které orchestr pod vedením pana kapelníka *Plojchara* správně a přesně provedl. Pak přednášel p. *Gustav Šourek*, chovanec p. *B. Šimáka* v Praze, pochod z *Tanhäusera* od *Lizsta* a svou vlastní skladbu *nocturně* se podobající, a rozluštil všechny těžkosti těchto piec s velkou bravourou a uhlazeností. Konečně zpíval p. *Kocmich* arii z *Mozartovy* „*Kouzelné flétny*“ s citem a s dobrým výrazem. Návštěva byla velmi četná a obecenstvo odměnilo spoluúčinkující hojným potleskem.

Zprávy z Rakouska a z ciziny.

Baden-Baden. *Ernesta Grisiová* dávala zde koncert dne 24. září, v němž se značným detonováním vyznamenala; pan *Ketterer* z *Paříže* pachtil se při tomto koncertu na pianě s velkou duchaprázdností. — Ještě zde prodlevají někteří hudební výtečníci, jako *Meyerbeer*, *Sivori*, *Seeligmann*, *Jael*, *Rosenhain* a t. d.

Berlín. *Ferd. Laub* zamýšlí na zimu konat uměleckou cestu do Ruska. Dříve však vystoupí s *Bülowem* v několika koncertech a uspořádá „*Triové večerní zábavy*.“ — V polovici října vystoupí v trojním koncertu od *Beethovena* *Ferd. Laub*, *Cl. Schumannová* a *Grützmacher*.

Frankfurt n. M. *Slečna Chaloupková* od divadla *Kolínského* nad *Mohanem*, je zde engažována. Vystoupila co *Norma* a pak co *Donna Anna* v „*Don Juanu*“ a líbila se velice. Hudební časopis „*Ech o*“ o ní praví: „*Jarý* zvučný hlas rozvinul se skvěle v celém objemu, co zatím jisté, ohnivě a správně vyvedení všem požadavkům zadost učinilo.“ — *Polský* pianista, *Jos. Wieniawski*, přibyl sem a vystoupí zde v koncertu.

Halle. Na *Haendlův* pomník, jenž zde postaven býti má, věnoval král *Pruský* 100 *Fridrichsdorů*.

Nordstemmen. Při *obrovském* koncertu, jež dne 19. září vojenské kapelly v táboru zdejších dávaly, bylo 25000 lidí přítomno. Sbor hudební pod *direkcí Gerolda*, *Hanoverského* ředitele veškeré vojenské hudby, čítal 847 hudebníků a 300 bubeníkův.

Videň. *Slovanská* beseda bude se dne 3. listopadu t. r. ve skvostně ozdobeném sále *K. Schwendra* odbývat. Vystoupí v ní mimo jiné umělce, p. *Lukes*, výtečný zpěvák českých národních písní. — *Knihovna* po hudebním umělci *Fischhofovi* obsahuje 100000 hudebnin a děl, hudby se týkajících, jakož *autografy* (vlastnoruční podpisy) *Bacha*, *Schuberta*, *Salieriho* a *Haydna*.

Listárna. Panu *V. Z.* ve *Vidému* (*Udine*). Srdečné díky. Upotřebíme, však teprv později.

K tomuto číslu přiložena jest notová příloha, obsahující „*Selanku*“ pro piano, od slovutného skladatele pana *W. H. Veita*, c. k. krajského presidenta v *Chebu*. Obálku ke všem přílohám přidáme s poslední přílohou. K „*Daliboru*“ budou buď literárními články, buď hudebními kusy přispívati: *J. Abert*, *A. Ambros*, doktor veškerých práv, *F. Blažek*, *J. Blodek*, *J. Buva*, *J. Förster*, *V. Friml*, *Alex. Dreyschock*, *J. Hampl*, *A. Hnilička*, *V. Horák*, *J. Král*, *B. Kirchner*, *Bed. Kittl*, *Sig. Kolečovský*, *Jos. Krejčí*, *Ferd. Laub*, *Ant. Nedvěd*, *Jos. Nesvadba*, *M. Nováček*, *V. Proška*, *Bed. Šimák*, *Frant. Škroup*, *J. Slavík*, *W. H. Veit*, *F. Vogl*, *Ch. Wehle*, *Leop. Zvonář*, *V. Zavrta*, atd., pak básníci a spisovatelé českoslovanští.